

Mirua eta katua.

Kolka bat chituakin
 zebillen baratzen;
 katu gazte bat berriz
 etzinta belartzen.
 Miruak ikusirik
 chito pillara-ora,
 ostutzero joatia
 zitzayon burura.
 Ala, goitik biziro
 abiyen zetorren,
 baña kolkak jakinik
 zer grina zekarren,
 chituari deitu ta
 batetan bildurik,
 ezkutatu egintzan
 beriala andik.
 Mirua sarturikan
 chit aserratua,
 chituen orde zuben
 achitu katua;
 aidian zeramala
 artuta lurretik,
 onek zarpak trabatu
 zizkan zintzurretik;
 onazia aia gogor
 enlaten baitziyon,
 meserez atzaparrak
 libratzeko ziyon;

oi, oi, oi, «utzi nazak
 bakarrikan joaten.»
 —Ez, ez banak aguro
 chit beeraño jaisten.
 —Ondo dek, jachiko-at,
 bañan iya bian
 salto eginik ua
 naidekan birian.
 Katuak diyo: ¿Nik nai
 diat chit jaistia,
 naibadek atzaparrak
 lepotik kentzia....
 Oñazietatikan
 libratziagatik,
 beeraño zuben jachi
 presaka chit goitik;
 bañan katuak iku
 zubenian lurra,
 golpian egin ziyon
 bi erdi zintzurra.
 Tranpiyan diradenak
 ibiltzen munduban
 azken pagua dute
 miruen moduan.
 Zerbait gaitza dubenak
 egin nai inori,
 gertatzen sayo uste-
 gabian berari.

Chanchangorriya eta kukuba.

Kuku batek arraultza
 chanchangorri bati,
 utzi-ziyon kaban
 biziro ederki;
 onek ikusirikan

kabiyen arraultza,
 esan zuben: «uste det
 ez dala au utsa;
 ¿norbaitek ziran emen
 neretzat utziko;

¿zér ederra! neronek
 emen det aziko.»
 Ala on egitia
 beste asmo gabe,
 egintzan beriala
 arraultzaren jabe;
 chulaturik arraultza
 mokuarekin an,
 beriala barrendik
 kukuba irten zan;
 egopian laztantzen
 zuben chit gustora,
 janariya ere ziyon
 ematen mokora,
 bañan erruz azitzen
 ari zan kukuba,
 eta guchitzen berriz
 kabiyan lekuba,
 apetitua sortu
 zitzayon ainbeste,
 ezik chanchangorriyak
 ezin zuen bete;
 bein mokuan arentzat
 zerbait zekarrela,
 diyo esker gabeko
 ume ark onela;
 «¿zér uste du?—eranzun
 bezait beriala;—
 beti erdi gosiak
 biziko naizela?
 Laister igesi joango
 naiz ni emendikan

ez badit ekarritzen
 gauza oberikan.»
 Aldedana billatzen
 bazeukat naiko lan;
 ¿nik eziñ sortu arren,
 ik errez naidek jan!
 ¿Zér uste dek lan guchi
 egiten detala?...
 ¿Ikusten eznak beti
 egan nabillela?...
 ¿Bada nik pentsatu det
 emendik joatia,
 eta neronek nere
 lana egitia.»
 «Ua bada emendik
 nai dekan tokira;
 ez-aiz geigo sartuko
 i nere kabira.»
 Alde eginta chanchan-
 gorriya zan poztu,
 bere leku maitia
 ziyolako ustu....

.

Gurasoak gandikan
 naiduten lekura,
 irtetzen dira asko
 kukuen modura;
 gero damuturikan
 zayote burura,
 beren zorioneko
 gazte denbor-ura.

JOSÉ ARTOLA.

